Ե. ՏԱՐԻ Թիւ 1628 27 Eylul 1937 ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ ԿԻՐԱԿԻ, 27 ՍԵՊՏ. 1937

AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebi
yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak
No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա 700 ղշ. 1400 ղշ.
Արտասահման 110 Ֆր. 200 Ֆր.
Ամերիկա 9 տոլար 15 տլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Ղալաթիա, Թիւնէլի քով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԵՐԸ

ՍՊԱՆԻԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ.—ՍՊԱՍՈՂԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ.—ԱԶԳԱԺՈՂՈՎ ԵՒ ՀԱՊԷՇԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ.—ԻՏԱԼԵԻԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆՈՐ ՁԳՏՈՒՄ.—ԼՕՔԱՐՆՕ ՋՈՒՐԸ ԻՆԿԱՒ.—ՍՈՒՐԻՈՅ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՍՈՒՐԻՈՅ ՊԱՀԱՆՋՈՒՄՆԵՐԸ.

Սպանիոյ ներքին պատերազմը կը շարունակէ և անցնող ամէն օր երկրին համար նոր աւերում մը կը նշանակէ. անմեղներու ջարդով, գիւղերու փճացումով, շէնքերու քանդումով, հաստատութեանց մոխիրի վերածուելով: Եւ կացութիւնը դեռ անորոշ է: Հակառակ իրենց նորանոր յաջողութեանց և երկրին մեծ մասին տիրապետած ըլլալնուն, ազգայնականները դեռ չկրցան հասնիլ իրենց նպատակին: Հիմա կառավարականները իրենց ձեռքը ունին երկու գլխաւոր մեջնաբերդ՝ Մատրիտ և Պարսէլոն. Մատրիտի անկումը շատ աւելի մօտալուտ կը նկատուէր, բայց Թակօ գետին յորդումին պատճառաւ մայրաքաղաքին պաշտպանութիւնը հիմա ալ աւելի դիւրացած կրնայ նկատուիլ: Այս պայմաններու մէջ դեռ շատ պիտի երկարի կռիւը:

Ազգաժողովի այս տարուան նստաշրջանը կոչուած էր կարեւոր որոշումներ առնելու իր ազգային նկատմամբ, որովհետեւ պէտք տեսնուած էր հիմնովին բարեփոխել անոր պայմանները, զինքը օգտակար վիճակի մը վերածելու համար: Բայց դեռ այդ կենսական խնդրին չսկսած, Ազգաժողովը անակնկալ պարագայի մը առջեւ գտնուեցաւ և տուաւ նոյնքան անակնկալ որոշում մը որ մեծ տէրութեանց քաղաքականութեան վրայ խոր ազդեցութիւն կրնայ գործել:

Հապէշ պատուիրակութիւնը կ'ուզէր մասնակցիլ նիստերուն իբրեւ երկրին անդամ և ներկայացուցիչ անկախ տէրութեան մը: Իտալիա դրեր էր որ հապէշ պատուիրակութիւնը չընդունուի, եթէ Ազգաժողովը կը փափաքէր իր մասնակցութիւնը: Հոս իրական հարց մը կը ծագէր. անկախութիւնը կորսնցուցած ազգի մը ներկայացուցիչները կրնա՞ն անդամակցիլ Ազգաժողովին, և անոր նիստերուն ներկայ գտնուիլ: Այս հարցը լուծելու համար ընդհ. ժողովը պաշտօն յանձնեց մասնախումբի մը, որ ուսումնասիրէ խնդիրը և առաջարկ մը բերէ: Մասնախումբը յարմար գտաւ այս իրաւական հարցը յղել Լահէյի Արդարութեան ատեանին: Բայց ընդհ. ժողովը նկատելով որ մինչեւ Լահէյի ատեանին տալիք որոշման թուականը արդար չէ հապէշ պատուիրակները ժողովէն դուրս ձգել, գրեթէ միաձայնութեամբ որոշեց որ անոնք շարունակեն մասնակցիլ ժողովին նիստերուն:

Այս որոշումը անակնկալ մը եղաւ, որովհետեւ բնաւ չէր սպասուեր, քանի որ այս որոշումին հետեւանքով Իտալիա այլեւս չպիտի մասնակցի Ազգաժողովի նիստերուն և թերեւս ի սպառ հեռանայ: Այն ատեն այլեւս ան պիտի խուսափի Եւրոպան հետաքրքրող խնդիրներու մասին մեծ տէրութեանց հետ գործակցելէ, և ասոր բնական հետեւանքը պիտի ըլլայ Լօքառնոյի ապագայ ժողովին չներկայանալ: Այս պարագային Գերմանիա եւս պիտի մերժէ այդ ժողովին ներկայանալու, որով ընկած պիտի ըլլայ Արեւմտեան Եւրոպայի համար ոեւէ համաձայնութիւն և խաղաղութիւնը մազի թելէ մը միայն կախուած պիտի մնայ: Այլեւս ո՞ւր կը մնայ Արեւելքի մասին համաձայնութիւն առաջարկել, երբ Արեւմուտքը իսկ ջուր կը վերցնէ: Ահա հապէշ պատուիրակութեան Ազգաժողովին մէջ մնալը առաջ պիտի բերէ այս անորոշ կացութիւնը: Բայց անշուշտ այս որոշումը ընդունելու թելադրողները գիտէին թէ նման որոշում մը այդ հետեւանքները առաջ պիտի բերէին, և փափաքեցան որ այդպէս ըլլայ, ասիկա կը նշանակէ թէ անոնք յուսահատած են Իտալիոյ և Գերմանիոյ գործակցութենէն Եւրոպական խաղաղութեան դատին համար, և այլեւս այդ երկուքը կը նկատեն թշնամի պլօքի մը անդամները:

Այս կերպով Իտալիոյ և Անգլիոյ միջեւ գոյութիւն ունեցող ձգտումը որ Հապէշիսթանի պատերազմին առեն սուր հանգամանք մը առած էր, բայց վերջերս մեղմանալ սկսած, վերջին անգամ, այս նոր դէպքին առթիւ, դարձեալ մարմին առաւ և կը ճնշէ Եւրոպայի կացութեան վրայ: Այս ձգտումը ա'լ աւելի չեշտուեցաւ Անգլիոյ ծովային նախարար Սամուէլ Հօրի վերջին յայտարարութեանց վրայ: Նախարարը որ ակնարկելով Միջերկրականի իր ըրած ուղեւորութեան միջոցին քննած էր թէ ինչ ընթացք բռնելու է Անգլիա Միջերկրականի մէջ, պահելու համար իր ունեցած գերակշռութիւնը, իր վերջին յայտարարութեանց մէջ ըսաւ որ Անգլիա Միջերկրականի եզերքներու երկիրներուն հետ սերտ գործակցութեան մը հիմերը դրած է այդ ծովին տիրապետութեան ձգտող ոեւէ երկրի դէմ: Այս խօսքով, ան բացէ ի բաց կը յայտարարէր թէ իտալական ապագայ վտանգին առջեւ միւս երկիրները պիտի միանան: Այս յայտարարութիւնը բաւական էր Իտալացիները զգաստացնելու համար: Եւ ահա Իտալ. մամուլը դարձեալ կրակ կը ժայթքէ Անգլիոյ դէմ:

Այս նոր ձգտումը երկու երկիրներու յարաբերութեանց միջեւ աղէկ նշան մը չէ Եւրոպայի խաղաղութեան պահպանման տեսակէտով, և այնպէս դեռ շատ հեռու ենք Եւրոպայի մէջ տեւական խաղաղութիւն մը հաստատուող յոյսերէն:

Վերջին քաղաքական կարեւոր դէպքերէն մէկը կրնայ նկատուիլ Սուրիոյ և Ֆրանսայի միջեւ կնքուած վերջին դաշնագիրը, որով Ֆրանսա կը հրաժարի այդ հողամասին վրայ իր ունեցած հոգատարութեան իրաւունքէն և անկախութիւն կը պարգեւէ Սուրիացիներուն: Սուրիա անկախ երկրի մը կը վերածուի որ աթոռ պիտի ունենայ Ազգաժողովին մէջ, ինչպէս Իրաք և Եգիպտոս, որոնց անկախութիւնը ընդունուեցաւ Անգլիայէն:

Ֆրանսա դեռ մտադիր չէր հոգատարութիւնը ձեռքէ հանելու, բայց Սուրիոյ ազգայնականները ճիշդ Եգիպտոսի ազգայնականներուն պէս, անկախութեան պայքարը շատ բուռն կերպով մղել սկսան, այնպէս որ կարելի չէր այլեւս հոգատարութիւնը շարունակել առանց արիւնահեղութիւններու: Հետեւաբար Ֆրանսա խոհեմութիւն սեպեց ճանչնալով անոնց անկախութիւնը սիրաշահիլ զանոնք: Եւ հիմա Սուրիացիները մեծ

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՃԱԿԱՏ
ԱՆԳԼԻՈՅ, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻՋԵՒ

ՖՐԱՆՔԸ ԱՐԺԷՔԱԶՐԿՈՒԵՑԱՒ

Ֆրանսական խորհրդարանը արտակարգ կերպով հրաւիրուեցաւ ԵՒ ՍԱԿԱՐԱՆԸ ՓԱԿՈՒԵՑԱՒ

ՓԱՐԻԶ 26.— Դահլիճը երէկ գումարուեցաւ Պլումի նախագահութեամբ և ընդունեց Ֆրանսայի դրամական քաղաքականութեան բարեկարգման վերաբերեալ օրինագիծը: Այս մասին համաձայնութիւն գոյացած է Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Ամերիկայի միջեւ և այս իրիկուն հաւաքական զեկոյց մը պիտի հրատարակուի Փարիզի, Լոնտոնի և Ուաշինկթընի մէջ: Զեկոյցը պիտի յայտնէ թէ երեք պետութիւնները պիտի աշխատին արգիլել «քամպիօ»յի եւեւէջները, կարգադրել դրամական հրապարակը և ստիճանաբար ջնջել «քօնթէնժան»ի դրութիւնը, որպէսզի կանոնաւորուի տնտեսական հրապարակը և վերահաստատուի բարգաւաճումը:

Այս համաձայնութեան հետեւանքով, Ֆրանս. կառավարութիւնը որոշած է զեղչել ֆրանքին գինը: Թէեւ յայտնի չէ զեղչին համեմատութիւնը. բայց կը կարծուի թէ ֆրանքը պիտի իյնայ ներկայ արժէքին մէկ քառորդին կամ երրորդին չափ:

Այս առաւօտ պաշտօնաթերթին մէջ հրատարակուած որոշումագրի մը համաձայն, սակարանը փակուած է ցնոր տնօրինութեան և վճարումներն ալ յետաձգուած են անորոշ ժամանակով:

ԵԼՄՏ. ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ելմտ. նախարար Օրիօլ, այս առթիւ հետեւեալը յայտարարեց լրագրողներու.— Անգլիա, Ֆրանսա և Ամերիկա համաձայնած են դրամական հաւաքական քաղաքականութիւն մը վարելու համար: Այս համաձայնութեան շնորհիւ բնական վիճակի մէջ պիտի դրուի աշխարհի դրամի և տնտեսութեան հրապարակը և պիտի բարգաւաճի տնտեսութիւնը: Ֆրանս դրամատունը պիտի դիմէ հարկ եղած միջոցներուն, արգիլելու համար ֆրանքին անկումէն ծագելիք չահագիտութիւնները:

ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԳԱՂՏՆԻ ՊԱՀՈՒԵՑԱՆ

ՓԱՐԻԶ 26 — Երէկ գիշերուայ դահլիճին նիստի ընթացքին առնուած ելմտական խիստ կարեւոր որոշումները վաւերացնելու համար, խորհրդարանը երկուշաբթի օր նիստի հրաւիրուած է: Փարիզի սակարանը երկուշաբթի օր փակ պիտի մնայ: Հաւանաբար, այս մասին Ֆրանս. խորհրդարանը երեքշաբթի առաւօտ որոշում տայ:

Հիմա կը հասկցուի որ վերջին երեք ամսուան ընթացքին, Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Ամերիկայի միջեւ դրամական խնդրոյն մասին խիստ գաղտնի բանակցութիւններ տեղի ունեցած են: Լէօն Պլում, որ երէկ գիշեր մինչեւ պիտի երթար Փարիզ մնացած է:

ՖՐԱՆՔԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

ՓԱՐԻԶ 26.— Կը կարծուի թէ ֆրանքը պիտի կայունացուի 100 ֆրանքը մէկ սթերլինի հաշուով:

Կը կարծուի թէ խորհրդարանը արագօրէն պիտի վաւերացնէ նոր օրինագիծը: Վախ կար որ համայնավարները պիտի ընդդիմանան, բայց վերջին լուրերու համաձայն, անոնք ալ ուժ պիտի տան դահլիճին, նկատի առնելով բացառիկ պարագաները:

Ծ. Խ. Արդարեւ Իսթանպուլի սակարանին հասած տեղեկութեան համաձայն, երէկ առաւօտ Լոնտոնի սակարանին մէջ մէկ սթերլինը կ'արժէր 100 ֆրանք, մինչդեռ առջի գիշեր ֆրանքի փակման գինն էր 76.66:

(Շարունակութիւնը կարդալ Գ. էջ)

Պուլկար վարչապետը տեսակցեցաւ Րիւշտիւ Արասի հետ

ՍՕՖԻԱ, 26.— Ժընեւէ կը հաղորդուի որ, պուլկար վարչապետ Քէօսէիվանօֆ «Պօ Րիվաժ»պանդոկին մէջ Թուրքիոյ արտաքին գործավար Րիւշտիւ Արասի հետ մէկ ու կէս ժամուայ տեսակցութիւն մը ունեցած է:

Ազանա կը հեռանա՞յ

ԺԸՆԵՒ—ԱՅՐԷՍ, 26.— Արտաքին նախարարը կը յայտարարէ որ Ազանա և բազմաթիւ սպանիացի անձնաւորութիւններ Մատրիտի Արժանթինի դեսպանէն խնդրած են ապաստան ընծայել իրենց դեսպանատան շէնքին մէջ:

համակրութեամբ տոգորուած են հանդէպ Ֆրանսայի որուն օժանդակութեան ալ միշտ պէտք ունին իրենց նախնական քայլերուն մէջ: Միայն թէ, Սուրիոյ հիւսիսային մասին մէջ, մանաւանդ Իսկէնտէրունի և Անթաքիոյ սանճագներուն մէջ ժողովուրդին ստուար մեծամասնութիւնը Թուրք է և կ'երեւայ թէ նոր դաշնագրին մէջ նկատի չեն առնուած այդ բնակչութեան արդար իրաւունքները: Թուրքիա կը պնդէ թէ Ֆրանսա դաշնագրերով այդ հողամասի Թուրքերուն ցեղային ինքնավարութիւն խոստացած էր, մինչդեռ դաշնագրին մէջ այդ մասին ոեւէ յիշատակութիւն չկայ և Սուրիացի վարիչները միայն կը խոստանան յարգել փոքրամասնութեանց միջազգային դաշնագրերով խոստացուած իրաւունքները: Թուրք մամուլը իրաւամբ գիտել կուտայ թէ այդ հողամասին Թուրք բնակչութիւնը տեղական ինքնավարութիւնով միայն կրնայ գոհանալ:

ԷՏԷՆԻ ՃԱՌԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳԸ

Սովետները պատերազմ կը հրահրեն կ'ըսէ գերման թերթ մը

ՊԵՐԼԻՆ, 26.— «Քօրէսփօնտանց Տիփլօմաթիք» մեկնաբանելով Ժընեւի մէջ Էտէնի արտասանած ճառը, կը գրէ.—

Էտէն, լաւ հաստատեց որ, պատերազմ մը ծագելու համար բացարձակ պատճառներ գոյութիւն չունին:

Բայց պայմանաւ որ, իւրաքանչիւր պետութիւն խիստ չարժի և վերապահ հանդէպ քաղաքական դրութեանց, որոնք չեն համապատասխաներ իրենց քաղաքական վարչաձեւին.

Ազգային ընկերվարութիւնը կոչուած չէ ուրիշ ժողովուրդներու համար: Ան զուտ գերմանական վարդապետութիւն մըն է:

Դժբաղդաբար այս սկզբունքը չէ յարգուած Ժընեւի մէկ քանի երկիրներուն կողմէ:

Գլխաւորաբար պետութիւն մը սկզբունքով կ'ուրանայ Էտէնի թէզերը և կը դաւէ ոչ—միջամտութեան սկզբունքին դէմ:

Մ. Էտէն չեշտած է իր ճառին մէջ թէ ժողովուրդներու գործակցութիւնը Ազգաժողովի կողքին, միայն կարելի է, եթէ անոնք համոզուին որ հոն պիտի գտնեն արդարութիւնը:

Գերմանիոյ մէջ պիտի ծափահարեն ամէն միջոց, որ պիտի դիւրացնէ Եւրոպայի ձգտեալի կացութեան մեղմացումը: Մ. Էտէնի յայտնած գաղափարները նոր չեն:

Բայց պէտք է ընդունիլ որ անոնք չեշտուած են կարեւորութեամբ: Էտէն խօսքը ուղղած է ոչ միայն Ազգաժողովին, այլ և այն ազգերուն, որոնք ներկայ չեն գտնուիր: Բայց ան չէ կրցած հեռացնել այն կասկածները թէ խիստ յաճախ, լաւագոյն տրամադրութիւնները թողուած են Ժընեւի ենթայանձնաժողովներու մէջ:

ԹՕԼԷՏՕ ԵՒ ՊԻԼՊԱՕ ԸՄԲՈՍՏՆԵՐՈՒՆ ՁԵՌՔԸ Կ'ԻՅՆԱՆ

Պիլպաօ բոցերու մէջ կ'այրի

ԼՈՆՏՈՆ, 26. — Թայմզէրայէ կը հաղորդուի որ, ըմբոստները կը շարունակեն առաջանալ Թօլէտօի վրայ եւ անոնց առաջապահները արդէն իսկ հասած են քաղաքին դուռները: Կառավարական հրետանին կը շարունակէ ռմբակոծել Ալ ազարի աւերակները: Ըմբոստները կը ծանուցանեն որ կարեւոր կորուստներու մատնուած են կառավարական ուժերը եւ անոնց մէջ գրաւած են մեծ քանակութեամբ ռազմանիւթ:

Լիզպօնէ կը հաղորդուի որ, Ալքազար պաշտպաններուն օգնութեան փութացող ըմբոստ ուժերը միայն 7 մղոն հեռու են պարիսպէն:

ՊԻԼՊԱՕ ՊԱՇԱՐՈՒԱԾ

ՓԱՐԻԶ, 26.— Բայաթի կայանը հաղորդեց ուրբաթ կէսօրէ վերջ որ, կատարեալ է Պիլպաօի պաշարումը:

Ծովեզերքը պաշարուած է ազգայնական նաւատորմին կողմէ: Կառավարիչը քաղաքը յանձնելու համար առաջ քշած էջկարգ մը պայմաններ, որոնք մերժուած են ազգայնականներու կողմէ:

Ազգայնական ընդհ. բանակատեղին կը յուսայ գրաւել քաղաքը, առանց նաւատորմին ռմբակոծմին պէտք մնալու:

Սանթանտէրի մէջ Պասքեան անկախ հանրապետութիւն մը հռչակուած է: Թօլէտօի ճակտին վրայ. կարմիր քաղաքապահները որ Ալքազարը կը ռմբակոծէին, քաղաքին պաշտպանութեան լծուած են:

Ազգայնական ուժերը կտրած են հաղորդակցութիւնները Թօլէտօի և Մատրիտի միջեւ: Օգնական ուժեր այլեւս չեն կրնար Մատրիտէ ղրկուիլ Թօլէտօ:

4000 ՊԱՏԱՆԴՆԵՐ ԿԸ ԳՆԴԱԿԱՀԱՐՈՒԻՆ

ՍԷՆ ԺԱՆ ՏԸ ԼՈՒԶ, 26 — Պիլպաօ քաղաքը, որ չէր ընդունած անձնատուր ըլլալ, առաւօտուն ժամը 9էն սկսեալ բուռն ռմբակոծման մը ձեռնարկուած է: Ութը օդանաւեր մօտաւորապէս 150 ռումբեր արձակած են:

Հիւսիսային կայարանը բոցերու մէջ է, բազմաթիւ տուներ քանդուած են:

Կառավարչատունը եւս նմանապէս վնասուած է ռումբերով: Փողոցները լեցուն են կիներու և աղոց դիակներով: Հարիւր հոգի մեռած և երեք հարիւր հոգի վիրաւորուած է:

Բնակչութեան ձախա՛կողմեան շրջանակները կը պահանջեն Պիլպաօի մէջ կարմիրներու ձեռք գտնուող 4000 պատանդներու գնդակահարումը:

Ռմբակոծումէն անմիջապէս յետոյ պատանդներու մէկ մասը գնդակահարուած է:

Պատերազմը կը վերսկսի ՀԱՊԷՇԻՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

ՓՈՐԹ-Սայիտ 26. — Արեւմտեան Եթովպիոյ կառավարութիւնը հակայարձակում մը հրամայած է կասեցնելու համար իտալ. զօրագունդերը, որոնք կը քալեն Կորէի վրայ: Նէկիւսի քեռայրը Րաս Տէսթա և Րաս Քասայի զաւակը Րաս Ապէրրա պիտի վարեն հակայարձակումը 30000 պատերազմիկներու գլուխ անցած:

ՖՐԱՆՍԱ՝ ՉԸՐՉԻԼԻ ԱԿՆՈՑՈՎ

Ան կրնայ այսօրուան տագնապը անցրնել

Կ'ԸՍԷ ՎԻՆՍԹԸՆ ՉԸՐՉԻԼ

Անգլիացի նշանաւոր դիւանագէտ և նախկին ծովային նախարար Մ. Վինսթըն Չըրչիլ, որ Ֆրանսայի շատ համակիր է, Ֆրանսայի արդի կացութիւնը մօտէն տեսնելու համար վերջերս քննական ճամբորդութիւն մը կատարած էր։ Ան վերադարձին հետեւեալ յօդուածը հրատարակած է.

Այս միջոցիս յուզումնալից զրոյցներ շրջան կ'ընեն թէ Հոկտ.ին կարեւոր դէպքեր պիտի պատահին Ֆրանսայի մէջ։

Ամէն մարդ կը տեսնէ թէ սեւ ամպերու նմանող դժուարութիւններ կուտակուած են ֆրանսական ազգին գլխուն։

Ձախակողմի կուսակցութիւնները իշխանութեան գլուխ կը գտնուին. գործադուլի նոր հոսանք մը երկիրը կ'ալեկոծէ. վերջին ընտրութեանց մէջ 80 երեսփոխան հանող համայնավար կուսակցութիւնը ընդհանուրին ուշադրութիւնը իր վրայ գրաւած է։

Այս կուսակցութիւնը արտաքին քաղաքականութեան և ազգային պաշտպանութեան մասին իր հայեացքները աղմկալից կերպով յայտարարեց։ Անոր սպառնալից ընթացքը Ֆրանսայի ապագային վրայ սարսափեցուցիչ մթութիւն մը կը սփռէ. որովհետեւ չեն փափաքիր որ Ֆրանսա այս առթիւ տնտեսական նոր տագնապի մը մատնուի։

Ֆրանսայի ժողովրդական ճակատի կառավարութիւնը, առանց նկատի առնելու տնտեսական և ելմտական կացութիւնն ու պայմանները, գործաւորներու ի նպաստ և փաթրօններուն ի վնաս շատ մը կարգադրութիւններ ըրաւ։ Ի տես գործաւորներու սէնտիքաներու և ուրիշ բանուորական կազմակերպութեանց կուսարար և ազմկարար ընթացքին, Ֆրանսայի մէջ կարելի չէ վարել չահաբեր և արդիւնաբեր ճարտարարուեստական առեւտրական ձեռնարկներ։ Ոչ մէկ գործի մարդ չի համարձակիր ու և է գործի ձեռնարկել՝ երբ միշտ կը սպառնի քաղաքական չարժառիթէ մղուած գործադուլներ։

Ֆրանքին պահուըտիլը Ֆրանսայի տնտես. կեանքը անդամալոյծ վիճակի վերածած է. գիները կը բարձրանան։ Մանաւանդ հացը և միսը միշտ սղելու վրայ է։

Կառավարութեան բարձրացուցած օրավարձները չեն կրնար դիմագրաւել կեանքի սղութեան։ Սպանիոյ ներքին պատերազմը Ֆրանսայի քթին տակ տեղի կ'ունենայ։

Սպանիոյ պատերազմի բովը փոփոխական է. բայց խժդժութիւններուն անփոփոխ մնալը Ֆրանսայի ժողովրդական խաւերուն միջեւ խոր ատելութիւն առաջ բերած է։

Միւս կողմէ, Գերմանիա միշտ կ'աւելցնէ իր սպառազինութիւնները և Հռենոսի եզերքները՝ վիթխարի զինուոր. ուժեր ամէն առժամ աւ՝ աւելի սարսափելի կը դառնան։

Ահա այս կացութիւնը նկատի առնելով, յոռետես մարգարէներ Ֆրանսայի ապագան ծանրակշիռ կը տեսնեն և զարմանալի չէ որ ունեւոր դասակարգը սարսափի մէջ կ'ապրի։

Կարելի՞ է չզարմանալ ֆրանս. մամուլին այս կացութեան հանդէպ ցոյց տուած խոր ցասումին։

Տարակոյս չկայ որ Ֆրանսայի արեւելեան և հարաւային Եւրոպայի բարեկամները մտահոգութեան մէջ են։

Այս երկիրները շուարած մնացած են թէ Եւրոպայի ո՞ր զրուցեան յարելու են, աւելի ապահով ըլլալու համար։

Ֆրանսայի համայնավարները կը փափաքին երկիրը սոսկալի անիշխանութեան մը մատնել՝ ինչպէս եղաւ Սպանիոյ մէջ, ինչ որ մեծ սարսափի մատնած է բոլոր չահադրգռ. սողները։

Հակառակ այս իրողութեանց, ես այն զօրաւոր համոզքը ունիմ թէ Ֆրանսա առանց փորձանքի պիտի դիմագրաւէ այս աչնան կամ յառաջիկայ ձմրան պատահելիք բոլոր դժուարութեանց և բարոյապէս թէ նիւթապէս աւելի հզօր դուրս պիտի գայ։

Իրաւ է թէ խորհրդարանական դրութեամբ կառավարուող երկիրներու մէջ չկայ այն միութիւնը որ կը տեսնուի ֆաշիսթ և կամ համայնավար երկիրներու մէջ թէեւ հրամանի կը յինուի։ Խորհրդարանական երկիրներ՝ մէջ արգիլուած չէ կառավարութիւնը քննադատել. բայց Նացի և պոլշէվիք երկիրներու մէջ կացութիւնը տարբեր է։ Ասիկա ըսել չէ թէ Գերմանիոյ և Ռուսիոյ մէջ ամէն մարդ գոհ է իր վիճակէն։

Ֆրանսայի և Անգլիոյ մէջ դժգոհութիւն յառաջ կուգայ ու կը ճնշուի. և այս կերպով մէջտեղ ելած գանգատներու և անկանոնութեանց դէմ միջոցներ կը խորհուին և կ'անհետանան անոնք։

Ֆրանսայի և Սպանիոյ միջեւ ո և է նմանութիւն չկայ։ Սպանիոյ մէջ կ'ապրի Եւրոպայի ամէնէն յետամնաց ժողովուրդը որ միեւնոյն ժամանակ թշուառութեան և աղքատութեան յետին աստիճանին վրայ կը գտնուի։

Ֆրանսա 150 տարի առաջ կատարեց իր յեղափոխութիւնը։ Գիւղացին գրաւած է իր հողը։ Ազնուականութիւնը կործանուած է, կղերին ազդեցութիւնը և զօրութիւնը ամբողջովին մարած է։ Ֆրանսացի ազգը իր տունը հիմնած է հին րէժիմներու աւերակներուն վրայ և գոհ է կացութենէն, որովհետեւ հասած է իր փափաքին։

Արդէն Ֆրանսացիին նկարագիրը բոլորովին տարբեր է Սպանիացիին նկարագրէն։ Ֆրանսացին անբաղդատելիօրէն բարձր է Սպանիացիէն թէ՛ բարոյական յատկութիւններով, թէ զինուորական ընդունակութիւնով, թէ մշակոյթով, թէ փորձառութեամբ և թէ խելքով։

Ֆրանսայի և Սպանիոյ միջեւ ուրիշ կարեւոր տարբերութիւն մը եւս կայ։ Սպանիա համաշխարհային կացութենէն շատ քիչ ազդուող երկիր մըն է. իսկ Ֆրանսա ամենէն աւելի ճշմարիտ ենթակայ երկիր մըն է։ Եթէ Ֆրանսայի մէջ ներքին պատերազմ մը ծագի, նոյն իսկ եթէ Ֆրանսա ակնթարթ կերպով ազգային անկումի մը ենթարկուի, Ֆրանսայի իբրեւ "մեծ տէրութիւն ունեցած դիրքը և հեղինակութիւնը մէկ անգամէն կը կործանի և Ալզաս-Լօրէն ու Միջերկրականի ֆրանս. եզերքները ուրիշ երկրի տիրապետութեան տակ կ'անցնին։

Արշաւանքի վտանգը ֆրանսական բոլոր ընտանիքները արթուն կը պահէ, ինչպէս գայլերը անտառներու խրճիթները արթուն կը պահեն։

Ֆրանսա պահապան մը ունի որ միշտ արդարացուցած է իր գոյութիւնը, իր բանակն է այդ։ Միլիտարիզմին անկումէն ի վեր բանակը ազգին հոգիին ամենազօրաւոր արձագանքն է։

Զինուորական ծառայութիւնը և հայրենիքի վտանգը ամէն Ֆրանսացին հայրենասէր ըրած է։ Հռոմի կայսրութեան անկումէն վերջ աշխարհի ամենագեղեցիկ վայրը իր ձեռքին մէջ պահող դաղղիական ցեղը ինքզինքը պաշտպանած է բոլոր արշաւողներու դէմ։ Չեմ կարծեր որ ֆրանսական ազգը մէկ անգամէն կ'ստանցնէ այն արժանիքներն ու միութիւնը որոնք ստեղծած են և կը պահպանեն Մեծ Ֆրանսան։ Բայց տարակոյս ալ չկայ թէ, հասած է այն ծանրակշիռ շրջանը ուր Ֆրանսա պէտք է հաստատէ իր արժանիքներն ու իր միութիւնը։

ՃԻ՞ՇԴ Է ԱՐԴԵՕՔ

«Ժամանակ» իր նախորդ օրուան թիւին մէջ կը գրէ.—

«Այս առաւօտ, Իսթանպուլի ընդհ. դատախազութենէն ստացանք զեկոյց մը, որով «Ազգարար»ի արտօնատէր Մանուկ Ասլանեան դատ բացած է «Ժամանակ»ի արտօնատէր Պ. Միլիք Գօչունեանի, հրատարակութեանց տ՚ օրէն ատամնաբոյժ Բիծզանդ Շամլեանի և յօդուածագիր Պ. Սուրէն Շամլեանի դէմ, «Ժամանակ»ի Յունիս 18ի թիւին մէջ հրատարակուած յօդուածին առթիւ։

Պ. Սուրէն Շամլեան, որպէս Մ. Ասլանեանի երբեմնի գործակից ընկերը, հրապարակաւ կարգ մը հարցումներ ուղղած է այս վերջնոյն ի՛նչ ի՛նչ արարքներու մասին, սպասելով անոնց հրապարակաւ պատասխանին։

Մ. Ասլանեան, հակառակ իր քաջ հրապարակագրի համբաւին, խուսափած էր հրապարակաւ պատասխանել իր սեփական թերթով։ Մինչ ինչպէս յայտնի է, ան ոչ մէկ առեն առիթը փախցուցած է իր թերթով յարձակելու անդէն մարդոց և նոյնիսկ կիներու վրայ, և երբեմն չէ քաշուած պոռալու իր ոսոխին դէմ. «ազատում չկայ»։

Մենք, ճիշդը ըսելով, չուզեցինք հաւատալ և նոյնիսկ դժուար կուգայ հաւատալ թէ Մ. Ասլանեան դատ կրնայ բանալ Ս. Շամլեանի իր երբեմնի հաւատարմատար ընկերոջը դէմ։ Եւ չե՛նք կըրնար ինքզինքնիս արգիլել Մանուկի այս քայլը անտրամաբանական որակելու։

Թէ ինչո՞ւ, ինքը լաւագոյնս կրնայ բացատրել հետաքրքրուողներու, երբ այս վերջինները ուզեն գիտնալ։

Ինչպէս յայտնի է, Ս. Շամլեան իր այդ հարցարան—յօդուածը գրեր էր, որպէս Մ. Ասլանեանը խորապէս ճանչցող մը, պարզապէս չկարենալ հանդուրժելով անոր «Աւելիք»ի արտօնատէր Պ. Խ. Ճամճեանի հրապարակաւ ուղղած «Պարկեշտութեան հրաւէր»ին։

Արդարեւ, այս «հրաւէր»ը Մանուկի մեծագոյն «քաջագործութիւն»ն էր, որ երբեք գործած ըլլայ իր խմբագրական կեանքին մէջ։

ՀԵՐԻՒՆ

ՑՈՒԼ. ՇԱՀԻՆ ԳԱՅԱ

ԿՐԿԻՆ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԵՑԱՒ ՎԵՑ ԺԱՄ ՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ

Ցուլ. Շահին Գայա, ինչպէս գրած էինք, չարաթ մը առաջ Պէյօղլուի Խվգաֆի տնօրէնութեան պաշտօնատունը կանչուելով տնօրէնին կողմէ անձամբ հարցաքննուած էր Ղալաթիոյ իր շրջանի Թադ. Աօրհուրգի հաշուական անկանոնութեանց համար։

Նախորդ օր եւս շարունակուեցաւ այս հարցաքննութիւնը Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ. դարձեալ տնօրէնին կողմէ։

Ցուլ. Շահին Գայա, մի տ ջանացած է ժխտել իրեն դէմ եղած ամբաստանութիւնները, որոնք թէև իր իսկ արձանագրութիւններէն դուրս բերուած հաշուական անկանոնութիւններ են, և որոնց առաջ բերած մնասը, նկատի ունենալով նաեւ յոռի մատակարարութիւնը, մօտ 10,000 ոսկիի արժած են թաղին սնտուկին։

Հարցաքննութիւնը տեւած է աւելի քան վեց ժամ, որու ընթացքին դժուարին կացութեան մատնուած է Ցուլ. Շահին Գայա և մարելու վիճակ մը ստացած է։

Խվգաֆի տնօրէնութիւնը, շատ հա անպար, վաղը ընդհ. դատախազութեան յանձնէ այս առթիւ կազմած թղթածրարը, իր կատարած քննութեանց եզրակացութեան տեղեկագրով միասին։

Ըստ օրինի, Ցուլ. Շահին Գայա, իբր ամբաստանեալ, կը դադրի նաեւ Կեդրոնականի հիմնադրի պաշտօնէն։

ԿՐԿԷՍ մը քաղաք գալուն մասին գրած էինք։ Ցիչեալ կրկէսը նախորդ օր եկաւ և Բանկալթիի գերեզմանատան վերի մասին մէջ (դէպի Հարպիէ) զետեղուեցաւ։ Կրկէսը այսօր իսկ կը բացուի ժողովուրդին։

ՄԱՐԶԱՇԽԱՐՀ

ՆՈՐ ՇԻՇԼԻ-ԼԵՎՍՔԻ ՄՐՑՈՒՄԸ

ԸՆԴՀ. ԽԱՆԴԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՃԱՌԵՑ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՓՈՐՁ-ՄՐՑՈՒՄԸ Ն. ՇԻՇԼԻ-Թ. Ե. Ե. ՔՈՒՐԹՈՒԼՈՒՇԻ ՄԻՋԵՒ

Պուլկար «Լէվսքի» խումբին քաղաքս գալուն և «Նոր Շիշլի»ի հետ մրցելուն լուրը, զոր առաջին անգամ ըլլալով մենք հաղորդած էինք մեր հինգշաբթիի թիւին մէջ, հայ մարզասէր հասարակութեան ընդհ. խանդավառութիւն պատճառեց, և ամէն ոք անհամբերութեամբ կը սպասէ այն օրուան (յառաջիկայ Շաբաթ)ը երբ մեր տղաքը պիտի ճակատին Սօֆիայի ֆութպոլի ախոյեանին դէմ։

Արդարեւ, երբ մտածուի թէ յունական «Ափօլօն»ին հետ իր ըրած մրցումէն ասդին, այսինքն երեք տարիէ ի վեր, երկրորդ անգամ ըլլալով և նախորդէն շատ աւելի զօրաւոր հակառակորդի մը հետ դէմ առ դէմ պիտի գայ «Ն. Շիշլի»ն, որ ասկէ 4 տարի առաջ, 1932ին, Սօֆիայի մէջ, այսինքն օտար հողի վրայ իրր կռուան ունենալով իր սեփական կորովը ու անձնուիրութիւնը — գեղեցիկ խաղէ մը վերջ — միայն մէկ կօլի տարբերութեամբ պարտուած էր (1—2ով), երբ անկէ յետոյ «Ն. Շիշլի»ի ֆութպոլի կազմը նոր «աստղ»երով զօրացած է և օտարներուն գնահատանքին իսկ արժանացած, կարելի է այժմէն իսկ գուշակել թէ, այս տեսակ մը փոխվրէժի մրցումը որքան հետաքրքրական պիտի ըլլայ։

Ն. Շիշլիի Վարչութիւնը որ գեղեցիկ գաղափարն ունեցած է Պուլկարիոյ ֆութպոլի զօրաւորագոյն խումբերէն մին Իսթանպուլ հրաւիրել, այս եղանակին համար մեծ անակնկալ մը պատրաստած կ'ըլլայ ֆութպոլի սիրահարներուն։ Գնահատելի ձեռնարկ մը, որ անտարակոյս իր արժանի վարձատրութիւնը պիտի գտնէ Ն. Շիշլիի համակիրներուն և բարեկամներուն կողմէ։

Ինչպէս գրած էինք, «Լէվսքի» հոս երկու մրցում պիտի կատարէ Թագսիմի Սթատին մէջ, մէկն է Ն. Շիշլիի, իսկ միւսը Նոր Շիշլի—Բերա խառն կազմին հետ, և երկու անգամն ալ Նոր Շիշլի-Բերա խառն կազմին հետ։ Վերջնական որոշումը քանի մը օրէն յայտնի պիտի ըլլայ։

Ն. Շիշլի-Բերա, խառն կազմին գալով, Բերայէն որոշ է Պամպինոյի. Անկէլիտիսը, Վլասթարտիսի և Ֆիլիպայի մասնակցութիւնը։ Անշուշտ Ն. Շիշլիի վարչութեան կ'իյնայ կազմերը պատրաստել։

Պուլկար «Լէվսքի»ն Իսթանպուլ պիտի գայ իր ամբողջական կազմով, և հաւանաբար գալ Ուրբաթ օր քաղաքս կը հասնի եթէ անակընկալ մը չպատահի։ Մինչ այդ մեր տղաքը կը շարունակեն աշխատիլ։ Պէտք չէ մոռնալ որ Պուլկարները ֆութպոլէօրի մը ունենալիք թէքնիքէն զատ «աթլէթ»ներ, լաւ վազողներ և մանաւանդ ... չունին ... ունին և մինչև վ... վայրկեանը առիթ չահագործող ... զացողներ են։

Այսօր, Թագսիմի Սթատը ճիշդ 9ին, Ն. Շիշլիի Ա. ... փորձ մրցում մը պիտի ընէ Ե. Քուրթուլուշի հետ, Բեր... Արնավուտքէօյի հետ պիտի մրց...

Քանի մը օրէն, մեր ընթերց... ներուն պիտի հաղորդենք այս... ցումին վերջնական կարգադր... թիւնները և խառն կազմին ... անունները։

ՄԱՐԶԱՍԷՐ

«ԱՐԵՒԵԼՔ» ԵՒ «ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎ»

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄԵՐԺԷ «ԿՐՕՆ. ԺՈՂՈՎԻ ԱՆԻՄԱՍՏ ԱՌԱՋԱՐԿԸ

Ինչպէս յայտնի է, «Հետապ... դող», ինչպէս ուրիշ առթիւ երկու ամիս առաջ ալ հանրայ... դատաստանին առջեւ գրած «Կրօն. Ժողով»ի կամայական խզճմտութենէ հեռու գործունէ... թիւնը։

Ցիչեալ մարմինը, որ առանց ... զուրկ է օրինապէս գոյութիւն ... ունենալու տարրական իրաւունքէ... 1933ին իսկ լրացած ըլլալով իր ... նաւոր շրջանը և հետեւաբար կ... դադրեր նորի մը տեղ տալով ... րուն համար ոչ մէկ օրինական ... գիլք գոյութիւն ունի, իբր ... անուանարկի՛ չ պահր է «Արեւելք»ի ... մէջ լոյս տեսած հրատարակութի... նը և որոշեր էր, գրել Վարչութ... որ երեք իրաւագէտներէ բաղկա... յանձնախումբ մը ընտրէ, ... համար թերթին արտօնատէ... Վարչութիւնը «Կրօն. Ժողով... այս առաջարկ—դիմումին պատ... խանած է թէ, խնդիրը «Կրօ... Ժողով»ի արժանապատուութ... կը վերաբերի, որով «Նոր կ'իյ... ընել հարկ եղած կարգադրութի...

Ահա այսքան բացորոշ հարց ... ըմբռնելէ հեռու է օրուան «Կր... Ժողով»ը։

Ուրեմն, հրաւիրեցէք մեզ ... ո ր աւելի բացարձակ խօսելու ... ութը պիտի ունենանք։

Բայց, ամէն բանէ առաջ պ... բաստուեցէք հաստատելու թէ ... նաւոր Կրօն. Ժողով մըն էք՝ ... մաձայն մեր եկեղեցական օրէն... ներուն, որոնք անվթար ... են և զերծ են պետական ... մատութենէ, և որոնց հաւատա... մնալու հանդիսաւոր երդում ը... էր օրուան Պատրիարքը, իր ... րութենէն անմիջապէս յետոյ ... եկեղեցւոյ սեղանին վրայ։

ՆԱԽՈՐԴ օր, Պէյօղլուի Ս. ... բորդութիւն եկեղեցիին մէջ ... զարկաւորութիւնը տեղի ունեց... արեւելեան երաժշտութեան ... նուգէտ և երգիչ Ովրիկ Գազ... նի, ծանօթ «Լավութաճի Ովր... անունով։ Ովրիկ եղբայրն էր ... րիարքական փոխանորդ հանգ... եալ Սմբատ եպս.ի։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — Թիւ 131 —

ՌԷՇԱՏ ՆՈՒՐԻ

ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԱՐԵՒԸ

Թարգմ. Գ. ՀՐԱՆՏ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

— 4 —

Կ'արժէր տեսնել Աւլը Խանին հետ ողջագուրումը։ Երբ Պոլսոյ քարափէն չոգենաւ պիտի առնէինք զիս սորվեց որ Մահմուտ փաշա երթանք և այնտեղէն ոսկեթել և գունաւոր ուլունկներով բանուած գլխու և վիզի զարդեր առաւ Աւլը Խանին համար։

Իր սէրը չէր սահմանուած միայն անձերու և կենդանիներու, այլ՝ ագարակի կարասիներն իսկ ձեռքովը կը շոյէր, կարծես կենդանի արարածներ ըլլային անոնք ...։

Իրիկուան դէմ պարտադրեց զիս որ ծովեզերք իջնենք։ Այնտեղ զուարճացաւ աւազուտքէն հաւաքած խեցիները ծով նետելով։ Ժիւլիտէ խնդալով ըսաւ.

— Քեռայր, սա քարին չուրջ ջուրի քանի շրջանակ որ կազմուի այնքան տարի պիտի մնամ այստեղ....։

Քարին չուրջ երեք շրջանակ կազմուեցաւ։ Ժիւլիտէ կը պնդէր թէ չորս էին անոնք և աւելորդապաշտութեանց ու հէքեաթներու մէջ ապրող գիւղացի պարզամիտ աղջիկներու նման կ'ուրախանար ու կ'ըսէր.

— Չորս տարի պիտի մնամ, քեռայր, անպատեհութիւն մը չկայ չորս տարի մնալուս մէջ, այնպէս չէ՞։ Տակաւին 19 տարեկան եմ, 23 և նոյնիսկ 25 տարեկան աղջիկ մը իսկ տունը մնացած տարիքոտ աղջիկ չհամարուիր որ...։

Ժիւլիտէի այս տղայական հարցումներուն միեւնոյն կերպով տղայական պատասխաններ տուած ատենս կը խորհէի թէ՝ այս փոփոխութիւնը զիս գոհ ձգելու ատտիճան ալ սկսած էր մտավախութիւն պատճառել ինձ, կրնա՞ր բնական նկատուիլ դեռատի աղջկան 15 ամսուան մէջ կրած այս աստիճան փոփոխութիւնը։

Ուրկէ մուտ գործած էր, անցեալ տարի մեր միջեւ անապատի մը նման առանձին ապրող հպարտ և խիստ նկարագրով Ժիւլիտէին մէջ սիրոյ այս զգացումը։ Մանաւա՛նդ մօրաքրոջը հանդէպ տածած սէրը հիւանդագին ձեւ մը առած էր։ Շիւքրանի ոտքերուն տակ նստելով այնպէս մը կը շոյէր անոր ծունկերը, անոր ձեռքերը այնպէս մը կը համբուրէր աչքերը արտասուքով լի գլուխը այնպէս մը կուրծքին վրայ կը դնէր որ, ․ ։ Այո՛, այս չ փազանցեալ սէրը զիս կը վախցնէր պատճառը և աղբիւրը անծանօթ ախտի մը նման։ Սակայն անիմանալի զգացում մը կ'արգիլէր զիս աւելի խորունկ կերպով վերլուծելու այս տղու հոգին...։

— 5 —

Ի՛նչ բարի, ի՛նչ գորովալի և ի՛նչ նուրբ աղջիկ մը եղած էր Ժիւլիտէ։ Մինչ առաջ դժգոհանք կը յայտնէին այս անտառակ, գիւրագրգիռ և հպարտ աղջկան մասին, հիմա՝ բոլորն ալ գրեթէ կը պաշտեն զայն։ Ցերեկները ժամերով կ'անցնէ գործաւորուհիներուն հետ, կ'օգնէ անոնց և կը ջանայ ցաւերնին ամոքել։ Գրեթէ ամէն օր իմ մօտս կամ յանցաւոր մը կը պաշտպանէր, կամ աղքատի մը օժանդակութեան համար կը բարեխօսէր և կամ՝ հիւանդի մը համար արտօնութիւն կը խնդրէր։ Երկուքս ալ կանխապէս գիտէինք թէ անոր ոչ մէկ խնդրանքը պիտի մերժուի։ Այսուհանդերձ հաճոյք կ'զգայի պզտիկ վարանում մը ցոյց տալով զայն ջ․այնացնելու մէջ։ Աղջիկս իւնէ խնդրանք մը ունեցած ատեն այնպիսի՛ նազելի շարժուձեւեր ունէր և այնքա՛ն քաղցր բառեր կ'ըսէր որ...։

Այո՛, Ժիւլիտէ վստահ ըլլալով հանդերձ ․ր իր ոչ մէկ խնդրանքը պիտի մերժեմ, իր ուզածներուն «այո՛» պատասխանս պահուս, կարծես մեծ յաղթանակ մը տարած ըլլար, անհուն ուրախութիւն կը զգար։

Աղջիկս չ՚ր բաւականան... միայն ագարակի գործաւորներ... օգնելով, այլ՝ շրջակայ արտեր... և գիւղակներուն մէջ օգնութ... ու օժանդակութեան կարօտ ... քատներ և հիւանդներ կ'որոնէր ...

Վայրկեան մը իսկ իր տեղը ... կեցող ջղային, անտառակ ու ... հանդարտ Ժիւլիտէն հիմա ... գրասենեակս իմ տեղս կը նստէր ... ժամերով կ'զբաղէր իմ գործ... ժակներս գրի առնելով և ... ներս նայելով։

Անոր ամենասիրելի ... մին ալ Այիշէն էր հիմա։ ... երբեք իր քովէն չէր ... այս պարզունակ գիւղացի աղջիկ... Զինուորութենէ վերադարձած ... Այիշէի խօսեցեալը և մինչեւ ... նի մը չարաթ անոնց ալ ... նիքը պիտի կատարուէր։

(Շար․)

ԱՒՍՏՐԻԱ
ԴԵՌ Ի՞ՆՉ Կ'ՈՒԶԷ ՄԵԶՄԷ

«Ժուռնալ տը Ժընէվ» այս խորագրով կը գրէ.—

Ժընեւի Ազգաժողովի նոր պատմութեան մէջ անիմաստ կացութեան մը հետեւանքով քիչ մնաց որ միջադէպ ելլէր: Դէպքին պատճառ եղած է Աւստրիոյ անունը և անոր նշանակելի մէկ ընթացքը. Խնդիրը այս է.—

Ազգաժողովը այս նիստը առաջին անգամ ըլլալով կը գումարէ նոր պալատին մէջ: Այս պալատին մէջ ընդհ. նիստերուն համար մեծ սրահ մը և Խորհուրդի նիստին համար ալ ուրիշ փոքր սրահ մը կայ: Ազգաժողովի անդամ իւր-քանչիւր պետութիւն պարտաւոր է զարդարել այս պալատին մէկ սենեակը: Խորհուրդի սրահին յարդարանքն ալ Աւստրիոյ վիճակած է:

Սրահը յորդարուեստ յետոյ, Խորհուրդը առաջին անգամ ըլլալով հոնտեղ գումարուած է:

Մեր արտաքին գործավարը երբ Խորհուրդի անդամներէն մէկ քանիին հետ սրահ մուտք կը գործէր, նկատեց գէմքով սրահին դրան առջեւ յանկարծ կանգ առած է դէմքը տեսնալով:

Որովհետեւ Խորհուրդին սրահին պատին վրայ Աւստրիոյ կառավարութեան կողմէ կախուած էր մեծ «պատկեր» գորգ մը, որ ցոյց կուտար 1683ին Վիեննայի առջեւ Թուրք բանակին նահանջը:

Այս կոպլէնին վրայ յատիներէն տեսնել գրութիւնն ալ կար. «Թուրքերը խուճապահար կը փախչին»:

Մեր արտաքին գործավարը իսկոյն Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղարը տեսնելով պահանջած է որ այս գորգը անմիջապէս նետուի հոնկէն, այլապէս Թրքական պատուիրակութիւնը պիտի ստիպուի բողոք ընելով մը տալ:

Ընդհ. քարտուղարին հրամանին վրայ այս կոպլէնը իսկոյն սրահէն հանուած և այս կերպով առաջքը առնուած է ցաւալի դէպքի մը:

Այս դէպքին առթիւ նոյն թերթը կը գրէ հետեւեալը.

Զենք գիտեր թէ Թուրքիայէն և Թուրք ազգէն գեռ ինչ կ'ուզէ այս նոր Աւստրիան, որ միջին դարէն ի վեր ասոր ու անոր ազգին պաշտպանութեան շնորհիւ 20րդ դար մտաւ ու ընդհ. պատերազմէն վերջ Սուրբ Ժերմէնի դաշնագրով հազիւ ապրելու իրաւունք մը ստացաւ:

Եթէ չի նեղուիր խնդիր գեռ երեկ Ալպերու մէջ անոր սահմանները գծագրելու համար մեռած Թուրք զինուորներու յիշատակէն, գոնէ թող չի մոռնայ որ իրեն համար ծայրէ ի ծայր ամօթալի անցեալի ծանրութիւնը և հրաժարի անտեղի Թրքատեցութենէ:

Ամբողջ աշխարհ շատ աղէկ գիտէ որ Թուրքիան ազնուականութեան ընդունակ է, որ երկար տարիներ ուրիշ պէս խաղցուց Աւստրիան Վիեննայի առջեւ և Դանուբի եզերքը: Եւ վերջապէս այդ դէպքը Թուրքին համար նոյն իսկ նահանջ ըլլալ, մեզի համար տարբեր իմաստով յաղթանակ մըն է զոր կ'արժէ տօնել: Որովհետեւ Թուրքին ազնուական արիւնն էր պատճառը որ չենք գիջանիր այս նման շատ մը դէպքերու առաջքը առնելու.

Թ. անհերքելի ճշմարտութիւն է Եւրոպայի ազգերու Աւստրիոյ պետութեան իրաւունքը մինչեւ Աւստրիոյ հետ պետութեանց միջեւ նրբանցք մը կամ վստահելի աստիճան ինկող փոքրիկ Աւստրիա իր այս ողջունելի ընթացքը կը կրկնէ մինչեւ Ժընեւ, որ ազգերու ընտանեկան մթնոլորտ մը կ'ենթադրուի:

Աւստրիոյ այս ընթացքը անիմաստ և ծիծաղելի է: Իսկ ցաւալի է որ Ազգաժողովի վարիչները չեն պահած կամ չտեսնել ձեւացուցած են այս յանդգնութիւնը և եղած է Րիւշտի Արասի գիտակցութեան:

ՓԱՐԻԶԻ Թագաւոր տիտղոսակիր հռչակաւոր Րիքէթ երեկ քանի ժամանեց օդանաւով և իջեւանեց Փէրա Փալաս:

ՖՐԱՆՔԻ
ԱՐԺԷՔԱԶՐԿՄԱՆ ԱՆԴՐԱԴԱՐՁԸ ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ՄԷՋ

Ֆրանքի արժէքազրկման մասին հասած լուրը, քաղաքիս Տնտես. եւ Ելմտ. շրջանակներու մէջ կարեւոր անդրադարձներ առաջ բերած են: Թրքական դրամը, Սթերլինի անկումին հետեւանքով տարիներէ ի վեր Ֆրանքին կապուած ըլլալուն այս կարգադրութիւնը մեծ շահագրգռութիւն առաջ բերած է: Երէկ Սակարանի քօմիսէրութիւնը շարունակ կացութիւնը հաղորդած է ճամբորդութեան ձեռնարկած Ելմտական գործավար Ֆուատ Ագրալըի: Ցայտնի չէ որ Թրքական կառավարութիւնը պիտի շարունակէ Թրքական դրամը կապուած պահել Ֆրանքին: Երէկ Իսթանպուլի սակարանին մէջ Ֆրանքի վրայ գործառնութիւն տեղի չունեցաւ: Քաղաքիս դրամատիրական շրջանակները կը յայտնեն որ Ֆրանքին անկումը չպիտի վնասէ Թուրք վաճառականներուն: Թէև կանխիկ վաճառում կատարողները պիտի վնասուին բայց ասիկա անզգալի պիտի ըլլայ, որովհետեւ շատ յանձնառութիւն չկայ: Նոյն շրջանակները յայտնած են նաեւ որ, անկարելի է որ Ֆր.ին հետեւանքով անկում կրեն Թրքական դրամը և արժէթուղթերը:

ԼԵՆԻՆԿՐԱՏԻ մէջ Թուրք ըմբիշները և սուսերամարտիկները յաղթած են սովետ մարզիկներուն: Այսպէս ըմբշամարտի ութը մրցումներուն չորսը Թուրք, երեքը ռուս ըմբիշները շահած են: Սուսերամարտի մէջ Թուրք մարզիկները 6ի դէմ 10ով յաղթական ելած են:

ԹՈՒՐՔ պատմութեան միութիւնը նախընթաց օր նիստ գումարեց Տոլմա պաղչէի պալատին մէջ 50 անդամներու մասնակցութեամբ: Խորհրդակցութեան նիւթ եղաւ 1937ի պատմութեան համաժողովին գումարումը:

ԺԸՆԵՒԷ կը հաղորդուի որ, պալքանեան համ. ձայնութեան պետութիւնները նախընթաց օր գումարուած են հեյլէն աւագ պատուիրակ Փօլիթիսի նախագահութեան տակ և ճշդած են իրենց բռնելիք ուղեգիծը Ազգաժողովի վիճաբանութեանց ընթացքին:

ԱՆԳԼԻԱՑԻ դրամատէրերու մարմին մը նախընթաց օր եկաւ անգլիացի երեսփոխան Սամէրվիլի նախագահութեան տակ և 3 երեսփոխաններու մասնակցութեամբ: Մարմինը քննութիւն պիտի կատարէ ածխահանքերով շինուելիք Թաղերու մասին: Անգլ. պատուիրակութիւնը այսօր Անգարա պիտի մեկնի Թուրք իշխանութեանց հետ շփման մէջ մտնելու համար:

ՄԻԼԻՈՆԱՒՈՐ ոսկիի վնաս պատճառած է այն ահաւոր հրդեհը, որ մոխիր վերածեց Անթալիոյ Ուզունչէօյի անտառները:

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ որոշած է որ, միօրինակ գոյնով մը ներկուին իւրաքանչիւր թաղի տուները: Գոյնի այս ընտրութիւնը պիտի կատարուի համաձայն թաղին մասնայատկութեանց: Այս ծրագիրը պիտի գործադրուի չորս կամ հինգ տարիէն:

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ Թրք. դեսպան Զէքայի Ափայտըն, որ արձակուրդով Անգարա կը գտնուի նախընթաց օր այցելեց վարչապետ Ըսմէթ Ինէօնիւի և երկարօրէն տեսակցեցաւ:

ՖՐԱՆՍ. գահլիճին կին անդամներէն Տիկ. Ժօլիօ Քիւրի իր հրաժարականը յանձնած է Պլումի: Անոր յաջորդած է Ժան Փէրէն:

ՌՈՒՄԷՆ կոփամարտիկ Թէօտորէսքու այսօր Թագսիմի սթատիումը պիտի մրցի Թուրքիոյ լաւագոյն կոփամարտիկներէն Եօրկոի հետ:

ՇԱՐԺԱՊԱՐՆԵՐՈՒ շրջաբերական մը ուղղած է ոստիկ. տնօրէնութիւնը, յայտնելով որ ոչ մէկ պատճառաւ պէտք է հեռանան իրենց կառքերէն:

Դրամական միացեալ ճակատ
ԱՆԳԼԻՈՅ, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԻՋԵՒ

(Նարունակութիւն Ա. էջէն)

ՍԹԵՐԼԻՆԸ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ՉԻ ԿՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 26.— Պետական դրամատան կողմէ կէս գիշերին հրատարակուած զեկոյց մը յայտնելէ վերջի բանքին մասին եղած նոր կարգադրութիւնը, որ արդիւնք է Անգլիոյ, Ֆրանսայի և Ամերիկայի միջեւ տեղի ունեցած բանակցութեանց. բաղձանք կը յայտնէ որ ուրիշ ազգեր ալ գործակցին այս երեք պետութեանց, իրագործելու համար տնտեսական բարօրութիւնը:

Զեկոյցը կը յայտնէ նաեւ որ. Անգլիոյ դրամական դրութիւնը չպիտի փոխուի: Սթերլինը կը մնայ ազատ դրամ և չպիտի արժէքազրկուի: «Տէյլի Թէլէկրաֆ» կը տեղեկանայ որ ֆրանքին և սթերլինի համեմատութիւնը 100-105 ֆրանքի միջեւ պիտի ըլլայ: Իսկ տոլարը պիտի իջնէ իր նախկին մակարդակին, այսինքն մէկ սթերլինը պիտի արժէ 4 տոլար 86.2[3

Անգլիոյ դրամատուններուն ֆրանքի բազմաթիւ խնդրանքներ եղած են, բայց այս վերջինները մերժած են վաճառել, այս խնդրանքները զուտ շահադիտական բնոյթ ունենալուն:

ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ ԿԸ ՄԵՐԺԷ

ԼՈՆՏՈՆ 26.— Զուիցերիա մերժեց իր ֆրանքը կապելու ֆրանս. ֆրանքի, տոլարի և սթերլինին: Ան իբր ոսկիի հիմ կը պահէ ֆլօրինը: Ամերիկայի ելմտական նախարար Մորկընթաու յայտարարած է որ հիանալի է այժմու գործողութիւնը, որ կը միացնէ տոլարը և սթերլինը: Ան պիտի օգնէ համաշխարհային տնտեսութեան վերականգնման և Ամերիկայի պահեստի հիմնադրամը պիտի յատկացուի պաշտպանելու համար երեք դրամները:

ՓԱՐԻԶԻ ԹԵՐԹԵՐՈՒՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

ՓԱՐԻԶ, 26.— «Փօփիւլէր» Միացեալ Նահանգներ, Անգլիա և Ֆրանսա աշխարհի կը յայտարարեն դրամական տնտես. խաղաղութիւն մը: Խորագրով կը գրէ.—

Ֆրանսական տեսակէտով, դրամական այս նոր համաձայնութիւնը, կը նշանակէ ֆրանքին մէկ նոր արժէքազրկումը: Այստեղ խնդրոյ առարկայ չէ միակողմանի «արժէքազրկում մը, այլ ելմտական խաղաղութեան դաշնագիր մը: Թերթը կ'եզրակացնէ որ ֆրանքին անկման հետեւանքով մեծապէս պիտի բարելաւի Ֆրանսայի առեւտուրը, տրուած ըլլալով որ վերջերս շատ բարձրացած էին ֆրանս. ապրանքներու գինները ոսկեդրամ ֆրանքի հաշուով:

«Ժուռնալ» կը գրէ.— Արժէքազրկումը կրնայ անմիջական ազդեցութիւն ունենալ Ֆրանսայի ներքին քաղաքականութեան վրայ:

Սրդարեւ խորհրդարանին մէջ շատեր բարեկամեցողութեամբ չպիտի ընդունին այս որոշումը, զոր պիտի նկատեն զէպի անծանօթ ոստում մը:

ԱԼԻ ՊԱՊԱՑԻ
ՆՈՐ ՄՐՑԱԿԻՑ ՄԸ

«Թան» իր երէկուան թիւին կը գրէ թէ Հնդկաստանէն Ամերիկա մեկնած է Ռապու Թիմրա անուն հնդիկ հսկայ ըմբիշ մը, որուն նպատակն է Ամերիկայի մէջ համբաւ շահած ըմբիշները զգետնել. և մանաւանդ Ալի Պապայի հետ չափուիլ: Հնդիկ ըմբիշը կը կշռէ 130 քիլոյէ աւելի, հասակը 1.88 մեթր է և ամբողջ մարմինը ծածկուած է թաւ մազերով:

_ Աթէնքի մէջ լոյս տեսնող «Աթինիքի Նէօլիա» մարզական հանդէսի Նիւ Եորքի թղթակիցը 12 Սեպտ. թուականով հեռագրած է թէ յոյն ըմբիշ Զահարիաոիսի և Ալի Պապայի միջեւ տեղի ունեցած ըմբշամարտին, որ 4 ժամ տեւած է, Ալի Պապա պարտուած է:

ՏԱՆԸՄԱՐՔԱՅԻ երկու լրագրողներ իրենց երկրէն մեկնելով հեծանիւով մինչեւ քաղաքս հասած են: Այս վերջինները քանի մը օրէն պիտի մեկնին Հնդկաստան, Սինկափուր, ուրկէ Աւստրալիա անցնելով հիւսիսային Ափրիկէի ճամբով ետ պիտի դառնան: Անոնց այս ճամբորդութիւնը 4 տարի պիտի տեւէ:

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉ
ՓԻԷՌ ԱՆԿԷԼԻՏԻՍ

Բերա, Փասաժ Հաճօփուլօ, Թիւ 13
Հեռաձայն՝ 41852

Յուղարկաւորութիւններու կազմակերպութիւնը ո՛ր օր և որ ժամուն ալ ըլլայ, 10 վայրկեանէն կ'առնուի թաղման արտօնագիրը, (Գարանթինա) 250 դրշ.ի փոխարէն: ԴԱԳԱՂԱԿԻՐ ՕԹՕՆԵՐ՝ 3 ոսկիէն սկսեալ, ԴԱԳԱՂՆԵՐ՝ 3ու կէս ոսկիէն սկսեալ, բնական և արուեստական ԾԱՂԻԿՆԵՐԷ պսակներ՝ 3 ոսկիէն սկսեալ, գերեզմաններու վրայ յախճապակիէ լուսանկարներ, դագաղակիր օթօներ՝ լիքս և պարզ չիրիմներու շինութիւն, մարմիններու զմռսում և արտասահման առաքում եայլն:

Մօթէօրպօթներու մասնաւոր սպասարկութիւն կղզիներու և շրջականներու համար:

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ
ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Թէփէպաշը, Մուրատ պէյ ափարթըման, Թիւ 7, Ա. յարկ Թիւ 1: (Սինէ Մօտէրնի դէմ):

ՎԻԷՆՆԱՅԻ մէջ Թուրք սպաները, ձիարշաւի մրցումներուն չորրորդ հանդիսացած են, ընդհ. դասաւորումի մէջ:

ԱՅՍՕՐ ԳԱՑԷՔ
ՍԻՆԷ ՍՈՒՄԷՐ

Տեսնելու վերաբացումի հիանալի յայտագիրը

ՄՕՆԹԷ ԳԱՐԼՕԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Որու հերոսներն են.— ՌՕՆԱԼՏ ԳՕԼՄԱՆ և ԺՕԱՆ ՊԷՆԷԹ

Յաւելուած:— ՖՕՔՍ ԺՈՒՌՆԱԼ

Աթոռներու գինները յատկանշականօրէն զեղչուած են

ՍԱԿԱՐԱՆ

26 Սեպտ. 1936

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ ԵՒ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

1933 Էրկանի ներքին փոխթ.	97
1918 Ներքին փոխառութիւն	97
1933 փոխռթ. Իւնիթուրք Ա.	23.80
» » » Բ.	22
» » » Գ.	22.25
Անատօլու Երկաթուղի Ա.	42.30
» » Բ.	42.30
» » Գ.	46.35
Անատօլու Պօն	45.30
Անատօլու Բաժնեթուղթ	25.—
Սիման(Ասլան)	12.90
Թէրքօզ	12.75
Րէժի	1.80
Թէլէֆօն	8.25
Թրամվայ	17.75
Պօմօնթի	9.25
Մինօթըրրի Իւնեօն	9.25
Պոլսոյ Քարափ	10.40
Մէրքէզ Պանքասի	82.—
Իշ Պանքասի	10.—
Քրէտի Ֆօնս. է (1903)	102.—
» » (1911)	94.50
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Պանքնօթ Սթերլին	635.—
Ամերիկեան (Տօլար)	126.—
Ֆրանս. Թղթադրամ	166.—
Իտալական »	164.—
Պելճիքական »	84.—
Յունական » (Տրախ.)	24.
Զուիցերիական »	815.—
Պուլկարական » (Լէվա)	25.—
Հոլանտական » (Ֆլօրին)	84.—
Չեխօ Սլօվաք » (Քուրօն)	84.—
Աւստրիական »	22,50
Գերմանական » (Ռայխմարք)	30.—
Ռումանական » (Լէյ)	16.—
Եուկօ Սլաւիա » (Տինար)	52.—
Թրքական ոսկի	959.—
Մէճիտիէ	—.—
Պանք Օթօման	242.—
ՉԷՔԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ	
Լոնտոն	640.—
Նիւ Եորք (սէնթ)	79.73
Փարիզ	12.03
Հռոմ	10.07.50
Պրիւքսէլ	4.69.—
Զուիցերիա	2.43.70
Սօֆիա	63.10.15
Պերլին	1.97.
ՀԵՌԱԳԻՐ	
Փարիզ (1 անգլ.) ֆր.	77.
Նիւ Եորք (1 տոլար) »	15.09

ՏՕՔԹ. Ս. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Փոխադրուած է Բանկալթիի սինէմայի դէմ, Զաֆէր փողոց, թիւ 15, Թէօտորիտի ափարթըման:

'ՓԱՐԻԶ,
ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ

Առողջ մնալու առաջին պայմանը՝ պնդութիւն չունենալն է: Աղիքներու կանոնաւորաբար ամէն օր պարպումը արեան մէջի թոյները կը վանէ:

Գիտութեան ամենավերջին հրաշալիքը եղող «Փարիզ» բուսական դեղահատերը պատրաստուելէն ի վեր, աղային, մետաղային դեղահատերը և գարշահոտ իւղերը հրապարակէն քաշուեցան:

Խիթ չտալու և վնասակար չըլլալու համար, 10-80 տարեկաններ կը գործածեն: Հարցուցէք ձեր բժիշկին, սիրով պիտի յանձնարարէ: Ամէն ոք կը ճանչնայ. գործածողը այլեւս ուրիշ նիւթ չի գործածեր:

ՏՈՒՓԸ 15 ՂՐՈՒՇ Է
Ամէն դեղարան կը գտնուի

Պոլսոյ Քաղաքապետական թատրոն

ՏՐԱՄԻ ԲԱԺԻՆԸ ԹԷՓԷՊԱՇԸԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Հոկտեմբեր 1, Հինգշաբթի գիշեր, ժամը 20ին

Մ Ա Ք Պ Է Թ

Հեղինակ՝ Վ. Շէքսփիր — Թարգմ. Մ. Շիւքրիւ Էնտէմ

ՕՓԷՐԷԹԻ ԲԱԺԻՆԸ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Տ Ո Ւ Տ Ա Ք Լ Ա Ր Ը Ն

Հեղինակ՝ Իվ Միրանտ — Երաժշ. Մօրիս Իվէն — Թրգմ. Է. Բէչիտ

Տղոց բաժինը՝ ՖԱԹՄԱՃԸԳ
Հեղինակ՝ Աֆիֆ Օպայ — Երաժշտ. Ֆէհմի Էկէ

ԿԱՐ ՈՒ ՁԵՒԸ

Դիւրուսոյց մեթոտով և կարի ամէն նրբութիւնները գործնականապէս և հիմնական կերպով կ'ուսուցանէ և վաւերացեալ վկայական կուտայ

ՆԵԿՏԱՐ Գ. ԾԱՌՈՒԿԵԱՆ

Աշակերտներու արձանագրութիւնը սկսած է: Բացի կիրակիէ, գիմել ամէն օր, ժամը 9—12 և 14—18:

Պէյօղլու, Ալթուն Պագգալ, Պապիլ ճամբէսի, թիւ 63

ԳՐԻԳՈՐ ԻՋՄԻՏԼԵԱՆ
Դ Ե Ր Ձ Ա Կ

Փարիզէն վերադարձած ըլլալով, կը ծանուցանէ իր յարգելի յաճախորդներուն թէ՝ յետ այսու այրերու ամէն տեսակ հագուստներ և վերարկուներ, ինչպէս նաեւ կիներու յատուկ թայեօներ քլասիք մանթօներ պիտի պատրաստուին իր աշխատանոցին մէջ, փարիզեան ամենավերջին նորաձեւութեամբ:

ՀԱՍՑԷ.— Գարաքէօյ, Թիւնէլի կից, Մէրթէպանի փողոց, Հուլուսի պէյ խան, Թիւ 1—2, Հեռաձայն՝ 41098:

ԷՐՎԻԼ ԿՕԼՏ 0.08 մ. ածելիի շեղբերը գիտականօրէն ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ ԵՆ

ՈՒՍՈՒՑՈՒՄ՝ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

«Գաղանճ»ի, ժառանգական, կալուածական, էվգաֆի տուրքի գործեր, «ֆէրաղ»ի, «վէֆաէն ֆէրաղ»ի, «ինթիգալ»ի, ժառանգական գործեր, ամէն տեսակ առնելիքներու և մուրհակներու գանձում և հետապնդում Անգարայի և Իսթանպոլի պետական պաշտօնատանց մէջ։

ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ ՁՐԻ

Դիմել՝ ՄԱՆՈՒԿ ՎՐԱՄՇԱՊՈՒՀԻ

ԱՄԷՆ ՕՐ ԺԱՄԸ 12ԷՆ 14 ԵՒ 16ԷՆ 17

Իսթանպոլ, Պահչէ Գափու, Նախկին Ռահվանճիլէր, Պէրկէրճիլէր փողոց, Շիրին խան, 3րդ յարկ, Թիւ 10, ճիշդ Պիրինճի Վագըֆ խանին դիմացը։

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ ՉԱՐՇԸ ԳԱՊՈՒ — ՍԻՆԷ ԱԶԱՔ — ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱ ՉԱՐՇԸ ԳԱՊՈՒ

ԱՅՍՕՐՈՒԸՆԷ սկսեալ մինչեւ մէկ շաբաթ շարունակ

Երկու մեծ և սքանչելի ֆիլմ մէկ անգամէն.

1.- Չէյնէյին մեղքը

2.- Սիրոյ թակարդը

3.- Անգլիոյ թագաւորին այցը Պոլիս

Հրապարակ ելաւ

ՆՈՐ ՅՈՅՍ Շաբաթաթերթին 74րդ ԹԻՒԸ

ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ

Քերական Ընթերցարան 30 ղրշ.

Բարի Լոյս Ընթերց. Ա. տարի 35 ղրշ.

» Ընթերց. Բ. տարի 40 ղրշ.

» » Գ. Դ. տարի 75 ղրշ.

ԴԻՄԵԼ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ

Յ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Անգարա ճատտէսի Րէշիտ էֆ. խան Թիւ 14

ԼՈՅՏ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ԱՎԱՆԹԻՆՕ

Բշ., 28 Սեպտ., ժամը 12ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Սելանիկ, Իզմիր, Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ԱՊՊԱՑԻԱ

Դշ., 30 Սեպտ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոստանցա Սուլինա, Կալաց, Իպրայիլ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյտ Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մէրքէզ. Րըխթըմ խան, Կալաթա Թէլէֆոն 44877 8 9 և կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ Թէլ. 44656։

Գործակալութիւնս Հոլանտական շոգենաւային ընկերութեան միջոցաւ եւ կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու» համար ապրանքներ ընդունիլ և փոխարէն ուղղակի քօնոսըման տալ։

ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, մաքսատան դէմը՝ Խիւտավէնտիկեար խան, Թէլէֆօն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մոտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Րօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Triton	այժմ Պոլսոյ մէջ
Merope	5—10 Հոկտ.
Ceres	10—15 Հոկտ.

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հանովրի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Ceres	Հոկտ. 3ին
Merope	Հոկտ. 5ին
Ամսթէրտամէն մօտալուտ մեկնում	
Ulysses	Սեպտ. 23ին
Poseidon	Հոկտ 3ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքոհամայի, Քօպի, Տէյրէնի, Չինկթաօյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Սինկափուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Փօրթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ։

Պիրէօն, Մարսիլիա, Պարսելոնա, Վալէնսիա, Լիվըրփուլ և Կըլասքօ։

Lima Maru	Նոյ. 18ի

Compagnia İtaliano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Ձրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ։

Հարիւրին 5 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ Կալաթա, Խիւտավէնտիկեար խան, Ընկերութիւնը որ ՍԻԹ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ

Անգլիական եւ ուրիշ ամէն տեսակ առաջնակարգ կերպասներ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԱՐԱՃՃԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 36

Մեր վաճառատունէն առեւտուր ընողներ բացարձակապէս կրնան վստահ ըլլալ թէ երբեք չպիտի խաբուին, որովհետեւ մեր անեղծ և անյեղլի սկզբունքն է՝

ՊԱՏՈՒԱԽՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԲԻՉՈՎ ՇԱՀ

ՏԻԿԻՆՆԵՐ — ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ՈՐ ՁԵՐ ԳՈՒԼՊԱՆԵՐԸ ՄՆԱՆ ՄԻՇՏ ՆՈՐ ՄԻՇՏ ՆՈՒՐԲ ՄԻՇՏ ՓԱՅԼՈՒՆ

Գործածեցէ՛ք ՖՕՌԹԻՊԱ ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՆԻՒԹԸ

զոր քսելով ձեր գուլպային հիւսքերու հաւանական նուրբութիւն... տեղեր, ...

ՊԱՏՐԱՍՏՈՂՈՒԹԻՒՆ. Մ. ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ

Փնտռել բոլոր մեծ դեղարաններուն և արդուզարդի իրեղէն վաճառատուներուն մէջ.

Կարդացէ՛ք «ԱՆԺ ԲԻԹՈՒ»ն կարդացէ՛ք

...հարիւրին 50 զեղչ կատարուած է

100ին 50 ԶԵՂՉ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱՅԻ

Ա Ն Ժ Բ Ի Թ Ո Ւ

« Մշակոյթ »

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱՏՈՒՆ

Թ. ԱԶԱՏԵԱՆ

Կալաթա, Պիւլոր փողոց, Կիւլ խան, Թիւ 8–9

Գրատունս բազմապիսի և հազուագիւտ հրատարակութիւններու մթերքով մը ճոխացած, խիստ մատչելի գիներով կը հայթայթէ ամէն կարգի հին ու նոր երկեր, պատմական, բանասիրական, գրական և այլ արժէքաւոր մատեաններ, թարգմանութիւններ թերթերու և պարբերականներու կաբւոր հաւաքածոներ, տարեցոյցներ, գեղարուեստական ալպոմներ, ելն.։

Հանրային մատենադարաններ (արտասահման) և անձնական գրադարան ունեցողներ այս պատեհութենէն օգտուելով կրնան իրենց պակասները ամբողջացնել։

Գրատունս կը ստանձնէ նաեւ տպագրական գործեր։

Գրատունս բաց է կէսօրէ յետոյ, ժամը 2—7։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

ՊԷՏՔ ԿԱՅ

Գիշերօթիկ մասնաւոր դպրոցի մը համար, պէտք կայ մաքրութեան գործերու վարժ այր երիտասարդ սպասաւորի մը։ Դիմել՝ Շիշլի, Պուլկար Չարշի. Թիւ 51, Պ. Ա. Օհանեանի։

ԱԲՈՒ ԼԱԼԱ ՄԱՀԱՐԻ

Հեղինակ՝ Ա. ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ

Հրատ. «Մշակոյթ» գրատան

Գեղեցիկ տպագրութիւն

Գին 25 ղրշ.

ԿԱՐՈՒՉԵՒԻ

ՓԱՓԱԶԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Այրերու եւ կիներու

ՀԻՄՆԱԴԻՐ-ՏՆՕՐԷՆՈՒՀԻ

Տիկին Երանուհի Փափազեան

Հանրապետական կառավարութենէն արտօնուած վարժարանին աշնանային շրջանի արձանագրութիւնները սկսած են ֆրանսական լիւքս մեթոտով օժտուած նորութիւններով և արանց թէ կանանց զգեստներու յատուկ ձեւ դասընթացքով, ուր մասնագէտ Տիկին Փափազեան իր դիւրըմբռնելի ոճով կ'աւանդէ Փարիզեան կարուձեւը՝ տալով վաւերացեալ վկայականներ՝

Կիներու օրեր.— Բշ. Գշ. Դշ. Եշ. ժամը 2—5։

Այրերու.— Ուր. և Շբ. օրերը երեք ժամ։

Արձանագրութիւնները՝ Երկուշաբթի և Հինգշաբթի, ժ. 2—5։

Կարեւոր.— Դասերու վերսկսման կանոնաւորումը ապահովելու համար, պէտք է փութով արձանագրուիլ։

ՀԱՍՑԷ.— Ֆէրիգիւղ. Թէփէ Իւսթիւ, հանրակառքի կայարանը՝ Թիւ 116, Փափազեան ափարթըման։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ)(126)(

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻՋԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԼԴ.

ՄԵՌԵԼԸ ԿԸ ԽՕՍԻ

— Օ՛ն, ըսաւ հանդարտօրէն պահակապետը։ Գոցեցէք և տարէք. իրապէս մեռած է։

Պրինսքայլ, Պրակայլ և Պրանքայյօն, սոսկումէ պաշած, աչքերնին բացին, բերանաբաց մնացին, մազերնին քստմնած. Բասավանի ապետը մեռած էր։

Դէմքը մեղրամոմի պէս տժգոյն էր, գիծագիծերը պրկուած, ակնարկը անփայլ, մարմինը անշարժ.. այո՛. գիակ մը ունէին աչքերնուն առջեւ։

Սա՛ միեւնոյն անհոլի մտածումը եկաւ իրենց միտքը թէ չնչահեղձ ըրած էին իրենց ազատարարը։ Սկսան դողդղալ։ Պրակայլ համրիչ մը հանեց գրպանէն։ Պրանքայյօն ինքզինքը մխիթարելու համար բըռունցքի տասերկու հարուածներ տուաւ իր գլխուն։

— Զարմանալի՛ բան, ըսաւ պահակապետը, չէին ուզեր կոր բանալ, հիմա ալ չեն ուզեր գոցել։

Նշան մը ըրաւ աղեղնաւորներէն մէկուն, որ ծնրադրեց։ Դարկը գոցուեցաւ։ Պահակապետը կրկնեց.

— Տարէ՛ք, իրապէս մեռած է։

— Իրապէս մեռա՛ծ է, կրկնեցին երեք ընկերները խուլ ձայնով մը։

Իրար նայեցան, և իրարու աչքին մէջ տեսան երբեմնի Միջնաքաղաքի որջին սատանաները։

— Ձեմ հասկնար, ըսաւ Պրանքայյօն ի վերջոյ։

— Իրողութիւնը այն է որ...

— Այո՛... այս անգամ...։

Վերցուցին գիակը և տարին զայն։ Պուռկօնեի ապարանքին մթին փողոցներէն ուղղուեցան դէպի Սէն։ Ճամբան մերթ ընդ մերթ Պրանքայյօնի հեծկլտուքները կը լսուէին այդ յուղարկաւորական թափօրէն։

Ատեն ատեն կանգ կ'առնէին, յոգնութիւն պատրուակելով։ Այն ատեն պարկը մեղմիւ խճուղիին վրայ կը դնէին, կը ծնրադրէին, քանի մը վայրկեան լուռ կը մնային, յետոյ մէջերնէն մէկը կ'ըսէր.

— Օ՛ն... իրապէս մեռած է...։

Հասան Սէնի եզերքը. Լուվրի առջեւ, գրեթէ Նէսլի աշտարակին դիմացը — այսինքն ճիշդ դիմացը այն գետեզրին, ուր Պուա-Ռըտօն էր երբեմն ուսը առած էր մեռած տղան՝ զայն Սայթանօին տանելու համար։

— Ի՞նչ պէտք է ընենք, հարցուց Պրիւսքայլ անձկալից շեշտով մը, որ մեծապէս յուզեց երկու ընկերները։

— Բանի որ մեռած է... ըսաւ Պրանքայյօն։

— Այո՛, յարեց Պրակայլ։ Սէնը եւս միւսին պէս գերեզման մըն է։ Ուրաքանչիւրս երեք «Հայր մեր» կ'ըսենք, այսինքն ինը «Հայր մեր»։ Եւ յետոյ...

Այդ «եւ յետոյն» էր որ կ'ահաբեկէր զիրենք։ Կը սարսռային այդ գիակին վիզէն և ոտքերէն երկու քար կապելով զայն գետը նետելու մտածումէն։ Քանի մը վայրկեան միայն տեսած էին զայն. բայց տարիներէ ի վեր կը մտածէին անոր վրայ։

Իրենց սիրտը լեցուած էր անով։ Քանի՛ քանի՛ անգամ սրտանց մաղթած էին տեսնել զայն և իրենց կեանքը նուիրել անոր...։

Տեսած էին զայն։ Ու հիմա իրենք էին որ զայն նաւակի մը մէջ դնելով պիտի երթային մինչեւ Սէնի մէջտեղը և այնտեղ ջուրին մէջ պիտի նետէին զայն։

Բախտին չարաչուք հեգնանքը կը սարսափեցնէր զիրենք։ Ժամ մը, ժամեր թերեւս թափառեցան գետեզրին վրայ։ Պրանքայյօն խոշոր քարեր կը փնտռէր բայց երբեք իր ուզածին պէս ծանր քար չէր գտներ։

— Պէտք չէ որ խեղճ երիտասարդը մեզադրէ մեզ՝ կրկնեց Պրակայլ։

Պէտք եղաւ սակայն վճռել։ Երկու քարերը գտնուեցան։ Անոնցմէ մէկը գլխուն, միւսն ալ ոտքերուն քով դրին, կը մնար միայն կապել զանոնք։

Այն ատեն Պրակայլ ծունկի եկաւ։ Միւս երկուքը իրեն պէս ըրին։ Երեքն ալ ծնրադրեցին գետեզրին վրայ մէկ գիծի վրայ. իրենց առջեւ կար պրկուած մարմինը։

Սէնը կը հոսէր մութին մէջ, մետաքսի նման շըրշիւն հանելով։

Նոյեմբերի գիշերուան մշուշին մէջ, անոնք կը կազմէին տարտամ պատկերները երեք սուրբերու բացած յուխտենական աղօթքի մը մէջ։

Խեղդուկ քրքիջի նմանող գետի ձայնին խառնուեցաւ ձայնին մրմունջը երեք սուրբերուն, որոնք անտեսանելիին հետ կը խօսէին...։

Այսպէս ինը «Հայր մեր»ները, համեմուած իրենց կողմէ կատարուած երկար յաւելումներով, վերջացան։ Մէյ ինչպէս կը վերջանայ ամէն ինչ այս աշխարհի մէջ...

(Շար.)